

A tájékoztatói munka kérdéseivel foglalkozó brüsszeli országos kollokvium jelentése

A Brüsszelben 1974 első felében tartott kollokvium a tájékoztatói munka eredményeiről, illetve hiányosságairól készített jelentést. A megbeszélést - a jövőre vonatkozó javaslatokkal együtt - 12 munkacsoport készítette elő. Központi kérdésként a tájékoztatói munkával foglalkozó országos és nemzetközi értekezletek immár klasszikus témája, az együttműködés szerepelt. Ez indokolt is, hiszen az információáradat, a feldolgozás emelkedő költségei stb. az együttműködést ma már nélkülözhetetlenné teszik. A kollokvium foglalkozott az ide vonatkozó belga és európai tervezetekkel, és nagy figyelmet szentelt az UNESCO által létrehozott UNISIST szervezetnek.

Az együttműködés többféle módon értelmezhető, illetve az többféle formában nyilvánulhat meg:

különböző dokumentációs központok esetenkénti kölcsönös támogatásának megszervezése;

módszeres és rendszeres támogatás;

bizonyos tevékenységek centralizálása.

A megvalósítás szempontjából jelentkező nehézségek szinte azonosak a gépesítés problémáival:

a régi rendszer végleges megszűnése és az új rendszer megvalósítása közötti átmeneti időszakban többletmunkát kell végezni; az átmeneti idő alatt a régi munkamódszert is módosítani kell; a dokumentációs központoknak adott esetben speciális tevékenységekről is le kell mondaniok, ha ezek az új rendszer hatékonyságát akadályozzák; az átállítás anyagi, gazdasági problémákat is okozhat.

A tájékoztató munka több szektorban végzett vizsgálata során bizonyos eltérések mutatkoztak. A különbségek több tényezőtől függenek, így

a szektorban működő dokumentációs központok felhasználóitól: ipari szektorban dolgozó felhasználók esetében a vállalatok dolgozóinak, egyéb szektorokban az egyéni felhasználóknak aránya nagyobb;

a központok sajátosságaitól: pl. számuk, jelentőségük, szolgáltatásaik változatossága stb. szempontjából;

a dokumentációs központok együttműködési kapcsolataitól, mind országos, mind nemzetközi szinten;

a nemzetközi tájékoztatási szolgáltatásoktól és ezek belgiami felhasználási lehetőségeitől.

Az azonos tevékenységi területhez tartozó dokumentációs központok együttműködése nyilvánvaló, hiszen azonosak a felhasználók, az igények és a dokumentum-alapállomány is. A különböző tevékenységi területhez tartozó dokumentációs központok együttműködése első pillanatra kevésbé tűnik nyilvánvalónak.

Az országos dokumentációs hálózat megszervezésekor több feltélt kell teljesíteni, illetve szempontot ajánlatos figyelembe venni.

A hálózat tagjai önként jelentkezők legyenek; a hálózat már működő könyvtárakra és dokumentációs központokra épüljön, nem pedig új szervezetekre; a szektorokon belüli szakosított hálózat megszervezése a saját igények figyelembevételével történjék; a nemzetközi együttműködés kialakítását az országos dokumentációs hálózat tagjaiként működő szektorokra kell bízni; koordináló szerv létrehozása kívánatos az általános problémák megoldására; ugyancsak kívánatos ún. irányító központ felállítása; az országos hálózat feladatát széleskörűen kell értelmezni.

A javaslatok az együttműködést és az országos hálózat felállítását tehát a már működő központok önkéntes csatlakozására kívánják alapozni. Kérdés azonban, vajon megfelelő megoldás-e csupán az önkéntes jelentkezőkre támaszkodni? A feladat az, hogy a hálózat megvalósításának módját és formáját helyesen válasszuk meg.

A hatékony tájékoztatási rendszer kialakítása az adódó nehézségek leküzdését kívánja meg. A problémák a következőképpen csoportosíthatók:

jogi és igazgatási téren megoldhatatlan problémák nincsenek. Ide tartozik a kötelezpéldányok beszerzése, a könyvtárközi kölcsönzés, a foto vagy egyéb eljárással készülő sokszorosítás kérdéseinek jó megoldása;

a termelési és letéti központok nyilvántartása, illetve a központok és a felhasználók igényeinek számbavétele;

a szabványosítás terén a szabványokkal kapcsolatos megfelelő tájékoztatás és ezek hatékony alkalmazásának megvalósítása;

az információfeldolgozás terén a hatékonyság növelése céljából a gépesítés és a mikroforma alkalmazása;

dokumentalisták magasabb fokú képzése és tájékoztatása;

anyagi téren az állami és magán kezdeményezésekből származó folyamatos támogatás rentábilis felhasználása.

/Cahiers de la Documentation, 28.k. 1-2.sz. 1974, p.55-73./

